1850. №. 23.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 19 Maart.

Deze Courant kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentiën voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 12, die voor de 4e bl. tot 4 uur aangenomen worden.

Nederland.

17 *Maart.* In de zittingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal van 13 en 14 dezer zijn de beraadslagingen over de wet op de brievenposterij voortgezet, terwijl in laatstgemelde zitting de wet met 47 tegen 17 stemmen is aangenomen. Op art 22 is door den heer *v. Randwijck* als amendement voorgesteld, om, ter voorkoming van misvatting, in de 3e zinsnede te lezen, in plaats van *gemeente*, *elke stad of dorp.* Dit amendement vond geene ondersteuning en verviel alzoo. Op art. 25, houdende omschrijving der strafbepalingen tegen vervoer anders dan door de postadministratie is door den heer *van Heiden Reinestein* een amendement voorgesteld met het doel, om het bij de wet gehuldigde monopolie zoo min mogelijk drukkend te maken. Hij stelt voor achter het art. de volgende zinsnede te voegen: „In zoodanige gemeente, waar nog geene dagelijksche gelegenheid tot verzending en ontvangst van brieven dan met den brievenpost bestaat, is, zoo lang in die behoefte niet is voorzien, het bij dit artikel bedoeld vervoer alleen strafbaar, voor zoo ver het plaats heeft op die dagen, dat er gelegenheid tot verzending of ontvangst van brieven door middel der brievenposterij aanwezig is. Dit amendement is met 44 tegen 14 stemmen verworpen. — In de zitting van 15 dezer is het ontwerp van wet tot heffing van eene provinciale belasting in Friesland over 1850 met 56 tegen 9 stemmen aangenomen, nadat met 44 tegen 21 stemmen was verworpen een amendement, door den heer *van Randwijck* op de considerans der wet voorgesteld; hetzelve strekte om uit dien considerans te ligten de woorden: „tot bestrijding der kosten van eenige door de Staten voor dat jaar vast te stellen werken, namelijk: de inrigting der gebouwen van het Athenaeum te Franeker tot een krankzinnigen-gesticht en de vernieuwing van het Noorder-havenhoofd te Makkum," en om daarvoor in plaats stellen de woorden: „tot dekking van provinciale uitgaven voor dat jaar." Het doel van het amendement was, dat de considerans, zoo als die ligt, zou kunnen leiden tot kennisneming over onderwerpen, die bij de Provinciale Staten te huis behooren. — Daarna zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet nopens het toezigt en de zorg over de zaken der Munt, en zijn daarvan artt. 1—9 achtervolgens aangenomen. Onder anderen heeft de heer *van Heiden Reinestein* over dit ontwerp het woord gevoerd, en heeft te kennen gegeven, er bezwaar in te zien, hetzelve tot wet te verheffen, zoo lang er geene wet op den waarborg der gouden en zilveren werken zal worden tot stand gebragt, waarop reeds zoo lang is aangedrongen, en die, naar hij vreest, bij de aanneming van dit ontwerp wederom zal worden uitgesteld.

— Den 16 dezer is Z.M. naar het Loo vertrokken, om er eenige dagen te vertoeven.

— Het heeft H.M. de Koningin-moeder behaagd, door tusschenkomst van haren kamerheer, den baron *van Taets van Amerongen*, aan den heer gouverneur der provincie Gelderland te doen toekomen eene som van *f* 1000, bestemd voor de slagtoffers der overstroomingen, die in de verschillende provincien hebben plaats gehad. *(Amst. C.)*

— Wij vernemen dat de Heeren Dr. *W. C. H. Staring*, Mr. *J. F. B. van Hasselt*, Mr. *F. A. S. A.* baron *van Ittersum*, en Dr *J. Wttewaal*, allen in Gelderland woonachtig, en ontwerpers van het plan tot de oprigting eener School voor den Landbouw, in die of in eene naburige provincie, zich tot den Minister van Binnenl. Zaken hebben gewend, en heeft bij dezen het plan veel bijval mogen ondervinden. De Minister moet hebben te kennen gegeven, dat de gebouwen en gronden, thans in gebruik voor de Koninklijke Stoeterij te Borculo, welligt tot de daarstelling der School zouden kunnen worden beschikbaar gesteld; en dat daaraan zouden kunnen verbonden worden 's Rijks Vee-Artsenijschool en het Kabinet van Landbouwkundige-Werktuigen, beide thans te Utrecht gevestigd, en voorts eene werkplaats voor zoodanige werktuigen. Hierdoor zoude het vereischte kapitaal, dat men bij wijze van tontine wenschte bijeen te brengen, aanmerkelijk kleiner kunnen zijn, dan men aanvankelijk geraamd had. *(Hand.)*

— Het vijfde Nederlandsch Landhuishoudkundig Congres zal den 11, 12 en 13 Junij ek. te Leiden gehouden worden. *(Ned.)*

— Onlangs werd voor de regtbank te Arnhem iemand vervolgd door de administratie der belastingen, als hebbende van een gestorven varken een gedeelte gebruikt, zonder daarvan den accijns op het geslagt te betalen. De regtbank sprak hem vrij, omdat het dier niet geslagt was en er dus ook geen accijns op het geslagt kon verschuldigd zijn. Deze uitspraak is door het hof van Gelderland vernietigd, maar door den Hoogen Raad dezer dagen bekrachtigd.

— Bij de loting voor de Nationale Militie te Echt (Limburg) gebeurde het, dat bij het oproepen der jongelieden van Stevenswaard naar eene alphabetische lijst, een naam werd voorbijgezien; toen er ten laatste een biljet overbleef, ontdekte men de dwaling en riep dengenen, die overgeslagen was, om dat biljet te nemen; dit was een dienstpligtig nommer, en hij heeft nu aan den Gouverneur herstel verzocht van de dwaling, zonder welke het lot hem gunstig had kunnen zijn. Twee anderen hebben hetzelfde verzoek gedaan, omdat die dwaling ook voor hen nadeelig kan gewerkt hebben. Men is benieuwd, hoe de Gouverneur beslissen zal. *(Ned.)*

— Te Nijmegen wenschte een jongman in het huwelijk te treden, hij ligtte daartoe zijne doopacte, maar bemerkte tot zijne niet geringe verbazing, dat hij in deze acte voorkwam als behoorende tot het vrouwelijk geslacht. Bij de opmaking der acte nl. had de allerzonderlingste dwaling plaats gehad, dat hij, zijns ondanks, in de rij der schoone sexe was ingesmokkeld met de voornamen, daaraan verbonden. Op zijn verzoek heeft de regtbank de vereischte verbetering der acte gelast. *(Hand.)*

— Ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van Ds. *A. W. Kamp* naar Meppel, is door den Kerkeraad der Hervormde gemeente te Zwarsluis het volgende alphabetisch gesteld twaalftal van predikanten opgemaakt: *L. J. W. ten Bokkel*, te Noord-Scharwoude, *L. van Dijk*, te Zevenhuizen, *B. ter Haar Romeny*, te Eemnes-Binnendijks, *J. J. Hartman*, te Blankenham, *J. Hoek*, te Giethoorn, *J. Hooykaas Herderscheé*, te Kamperveen, *H. Huysers*, te Pietersburgen, *G. P. Kits van Heyningen*, te Akkrum, *H. Oolgaardt*, te Welsum, *J. Snoek*, te Binnenwijzend; *H. ter Let*, te Tjallebird en *G. H. Woloekamp*, te Berkenwoude. *(A.C.)*

— De *Twentsche Ct.* bevat het volgende berigt uit Almelo: *Hein ter Stal*, fabriek-arbeider, wonende te dezer stede, is in den avond van den 17. Februarij ll., met een gezelschap uit eene herberg komende, vermist. Op vermoeden, dat hij misschien in het water mogt zijn geraakt en daarin verongelukt, deed men ijverige nasporingen om hem te vinden. In dat vermoeden werd men nog te meer versterkt, doordien, na verloop van twee of drie dagen, zijne pet op het water drijvende gevonden werd. Hij zelf is echter niet vroeger terug gevonden, dan op Dingsdag den 12 dezer, en wel in de schipvaart, achter de zoogenaamde oude looijerij. Zijn lijk was zeer gezwollen en loodkleurig, en der ontbinding nabij; zijne kleeren waren reeds zoo krachteloos, dat zij bij de vervoering van het lijk ligtelijk van een reten. Hij is den 14 dezer ter aarde besteld.

— De collecte voor de noodlijdenden door den jongsten watersnood heeft in Overijssel opgebragt *f* 8175.67½.

— De Minister van financien heeft in de vergadering van de Tweede Kamer der Staten Gen. te kennen gegeven, dat men zich bij zijn departement onledig houdt met de herziening van de bestaande zegelwet, met het doel, om eene verandering in het bestaande tarief te brengen, want hij erkent het, dat er in deze verbetering noodig is.

— De Raad der stad Groningen, terugkomende op deszelfs besluit van 1 Dec. jl., waarbij o.a. is bepaald, dat de

inwijding en de overgave van het nieuwe Academie-gebouw aan het Rijk feestelijk zou geschieden en de noodige fondsen daartoe op de begrooting voor dit jaar zouden worden aangewezen, heeft thans bij besluit van 14 dezer vastgesteld, dat er geene festiviteiten bij de overdragt van gezegd gebouw op stads kosten zullen plaats hebben, en zulks uit overweging, dat de gewone *Rijkstoelage* voor het materieel der Gron. Hoogeschool aanzienlijk is verminderd en Z.Exc. de Minister van Binn. Zaken heeft verstaan, dat voortaan op *de Provinciale Begrootingen* geene toelagen meer voor de Hoogeschool zullen worden toegelaten, en dat het dus voor de stad Groningen van het hoogste belang is, zich in staat te stellen, om hetgeen er ontbreekt en niet gemist kan worden, ten einde den bloeijenden toestand van de Hoogeschool te behouden, en om het verval van de Academische gebouwen en inrigtingen en daarmede ook van het aanzien der stad te voorkomen, zonder benadeeling van andere nuttige inrigtingen, zoo veel mogelijk aan te vullen.

— Sedert de laatste opgave zijn in Friesland op nieuw 38 runderen ingevolge de bepalingen van het Reglement omtrent de wering van de verspreiding der longziekte afgemaakt, bedragende het aantal gedoode runderen thans 438.

— Een verschrikkelijke toeleg, afschuwelijk, zoo hij ware uitgevoerd, vond den 4 Maart l.l. plaats in de gemeente Zuidhorn. Een jongen, oud 15 jaren, zijnde de zoon van een klokkenmaker, die zich sterk aan het zoo gevaarlijke dobbelspel had overgegeven, zoodat hij ten dien einde dikwijls aan zijn vader geld ontstal, nam, nadat hij door dezen daarover was onderhouden, het wanhopig besluit, om zijn vader, zooals hij bij een verhoor moet hebben beleden, met eene sabel niet alleen te verwonden, maar hem tevens van het leven te berooven. Gemelde jongen had nml. aan zijn vader in de laatste dagen weder eene aanzienlijke som gelds ontvreemd, en het op een weinigje na met dobbelen verspeeld. Die gelden had zijn vader van hem teruggeeischt. Men zegt, dat de jongen daarop zijn vreesselijk opzet heeft getracht te plegen, op het oogenblik dat zijn vader in eene voorovergebogene houding voor het bed zat, om zich te kleeden, en dat de vader het ijsselijke voornemen van zijn zoon eerst ontdekte, toen hij den mislukten slag van de sabel in de deur van de bedstede hoorde komen. Dingsdag l.l. is de bedoelde knaap, zijnde *Jan Jelles Jansema*, van Noordhorn, in het burgerlijk en militair huis van verzekering te Groningen overgebragt. *(Prov. Gron. Ct.)*

— Den 13 dezer had men te Kalkwijk, gemeente Hoogezand, het ongeluk te betreuren, dat in eene der armenkamers aldaar een man, met name *Reinder de Raaf*, tusschen de 80 en 85 jaren oud, in het vuur viel, en zoo jammerlijk den dood vond. *(Id).*

— In den avond van 11 dezer gingen twee knapen, een van 15 en de andere van 13 jaren bijlangs het vaarwater te Birum; een van hen ontdekte dat er iets in het water lag; aanvankelijk meenden zij, dat het een dood dier was; spoedig echter hoorden zij een zacht gesnik, en bij onderzoek bleek, dat het een drenkeling was. Aan de beide knapen, onmiddelijk op redding bedacht, gelukte het, met vele inspanning, en met een beleid, dat men waarlijk bij zulke jeugdige knapen niet zou hebben verwacht, den drenkeling, zijnde een jongetje van slechts 6 jaren, uit het water op te halen, doch schijndood. Ten huize zijner verzorgers gebragt, werd de drenkeling, na onvermoeiden ijver gedurende 3 uren en na het aanwenden van gepaste redmiddelen door den geneesheer *Poelman*, weder tot bewustzijn terug gebragt. *(Id).*

— De *Prov. Gron. Ct.* bevat een nader en teregtwijzend berigt ten aanzien van het voorgevallene bij de loting voor de Nationale Militie in de gemeente 't Zand (zie ons vorig no.). Volgens hetzelve droegen de beide lotelingen den familienaam *van Dam*, doch had de een de voornaam *Harm* en de andere *Luif*. Toen *Harm* werd opgeroepen, trad *Luif* voor, en antwoordde op alle vragen, die eigenlijk aan *Harm* gedaan werden, even als of hij *Harm* was; de eigenlijke *Harm*, hoewel daarbij tegenwoordig, noch de leden van het plaatselijk bestuur kwamen hiertegen op; toen de beurt aan *Luif* kwam, ontdekte zich de misslag, doch nu trok *Harm*. Deze onachtzaamheid maakt echter geen verschil ten aanzien der beide lotelingen; *ieder* hunner toch heeft het door *hem zelven* getrokken nummer *behouden*, en het was volmaakt hetzelfde, wie het *eerst* en wie het *laatst* trok; ordeshalve alleen werd *Harm* eerst opgeroepen.

Assen 14 Maart.

— Bij besluit van 4 dezer no. 10 heeft ZM. beschikt op twee rekwesten van *J. Sybring* cs., ingezetenen van Grollo en Schoonlo, gemeente Rolde, strekkende, om van de Hervormde gemeente te Rolde afgescheiden te worden, eene eigene kerkelijke gemeente te vormen en een eigen leeraar te erlangen met eene jaarwedde uit 's Rijks kas. Ten gevolge dezer beschikking is aan de rekwestranten te kennen gegeven, dat de gelden, welke uit 's lands kas voor nieuwe leeraars-tractementen mogten kunnen worden afgezonderd, in de eerste plaats benoodigd zijn, om te helpen voorzien in de elders bestaande behoefte, waar veel grootere zielentallen op uren afstands van kerken en leeraars verwijderd, van leeraarsdienst en herderzorg ten eenemale verstoken zijn; dat het ook bij de bestaande noodzakelijkheid, om de staatsuitgaven te beperken, bezwaarlijk in overweging kan komen, in het tractement van den door hen verlangden eigen Predikant geheel ten koste van den lande te voorzien; dat echter, wanneer in het vervolg de ingezetenen van Grollo en Schoonlo talrijker mogten worden, en zij niet alleen in de stichting van kerk en pastorie, maar ook ten deele in het Predikants-tractement mogten kunnen voorzien, de toekenning eener landsbijdrage tot het Predikants-tractement een onderwerp van gunstiger overweging zou kunnen uitmaken.

— Het Prov. Geregtshof alhier heeft den 15 dezer *A. Bijsterveld* (zie ons no. van 12 dezer) schuldig verklaard aan het toebrengen van verwondingen aan den jagtopziener *H. J. Lakenberg*, door hem tot tweemalen toe in de beenen te schieten, waardoor deze gedurende meer dan 21 dagen verhinderd is geweest, zijn gewoon werk te doen, en hem veroordeeld tot brandmerk, te pronkstelling op een schavot en 5 jaren tuchthuisstraf. De veroordeelde is in cassatie gekomen.

— Men verneemt, dat niet de Heer Mr. *J. A. van Roijen* van Zwolle, zoo als sommigen meenden, maar de Heer Mr. *Schaap* van Groningen *Jan Sanders Uiterwijk* den 29 dezer voor het Hof alhier zal verdedigen.

— De commissie, welke benoemd is ter regeling van het herinneringsfeest aan den Academischen leeftijd, te vieren door de oud-Studenten van de Hoogeschool te Groningen, bij gelegenheid van de inwijding van het nieuwe Academiegebouw aldaar in Sept. e.k., heeft bij circulaire de gemelde oud-Studenten uitgenoodigd, om, zoo zij aan dit feest wilden deelnemen, zulks voor 15 April e.k. te kennen te geven, met gelijktijdige overhandiging of inzending van *f* 14-85, waarop de contributie, de gemeenschappelijke maaltijd daaronder begrepen, is bepaald.

— Men verneemt, dat te Wapserveen door stemgeregtigden is geformeerd het volgende viertal Predikanten ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van den heer *Doorenbos*: *G. Bruna* te Hasselt, *J. Reiners* mede aldaar, *J. W. E. Ebbinge* te Lippenhuizen en *A. L. Kiers* te Olde- en Nijeholtpade.

— Als eene merkwaardige bijzonderheid meldt de *Mepp. Ct.*, dat jl. woensdag te Hoogeveen een hoen *drie eijeren* heeft gelegd: het eene des morgens en de twee laatsten des avonds. Hetgeen de bijzonderheid verhoogde, was, dat de twee laatsten, door eene verbinding ter dikte eener pijpensteel, aan elkander zitten vastgehecht.

— Den 11 Maart is volgens het *Weekbl. van het regt* voor den Hoogen Raad behandeld het beroep in casatie van den Officier bij de Regtbank te Assen, tegen een vonnis der Regtb. te Assen in zake de Hoofdcommissie der Oostermoersche en Zuidenveldsche veenen. De Advocaat Generaal *Arntzenius* concludeerde tot vernietiging van het vonnis en bevestiging van het vonnis in eersten aanleg gewezen. Uitspraak 2 April.

— Vrijdag j.l. hebben voor het Prov. Geregtshof alhier teregt gestaan *H. Hup*, *J. Lunenburg*, *W. H. v. d. Weide*, *H Figeland* en *L. Figeland*, allen wonende te Hoogeveen, beschuldigd van op den 4 Nov. jl. voor zonsopgang eene hoeveelheid turf, toebehoorende aan *J. Bruins Slot* aldaar, arglistig te hebben weggenomen, terwijl *H. Hup*, *v. d. Weide* en *H. Figeland* wegens diefstal reeds vroeger een of meermalen doch geen hunner voor meer dan een jaar en *Lunenburg*, oud 30 jaren, tweemalen eens tot vijf en eens tot drie jaren gevangenisstraf was veroordeeld geweest. Bij arrest van zaturdag zijn de beschuldigden schuldig verklaard aan de hun te laste gelegde misdaad, en is *J. Lunenburg* veroordeeld tot tepronkstelling gedurende ¼ uur, brandmerk en vijf jaren tuchthuisstraf, *H. Hup* tot 14 maanden en de overigen ieder tot 8 maanden correctionele gevangenisstraf. Het hof heeft bij de toepassing der straf de geringheid van het gestolene, bedragende voor ieder hunner hoogstens *f* 2 a *f* 3, in aanmerking genomen.

— Heden heeft Jhr. Mr. *J. W. J. de Vos van Steenwijk*, burgemeester van Nijeveen, bij de Arr. Regtbank alhier den eed afgelegd als Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongeregt te Meppel; welke betrekking de heer Burgemeester van Meppel, onder goedkeuring van den heer Procureur Generaal bij het Hof, aan hem heeft overgedragen.

— Gisteren is alhier gehuwd *M. J. Hagewold*, oud 35 jaren, met zijne vierde vrouw, genaamd *Janne Guit*.

— Ter waarschuwing voor anderen zijn wij verzocht mede te deelen, dat zich dingsdag jl. te Westervelde, gemeente Norg, bij *Hendrik Martens* heeft vervoegd een meisje, ongeveer 23 jaren oud, met het verzoek, om voor hare moeder

die te Norg ziek lag, een hemd te mogen hebben, hetwelk men haar uit medelijden heeft gegeven; dat zij daarna hetzelfde verzoek heeft gedaan bij *A. Scholtens* te Zuidvelde, doch daar heeft voorgegeven, dat hare moeder te Norg was overleden; hier heeft men haar tien centen gegeven. Bij onderzoek is gebleken, dat alle hare opgaven onwaar zijn.

— Men verneemt, dat de leden der commissiën, benoemd tot het ontwerpen van een plan van verdeeling van het Rijk in kiesdistricten op maandag den 25 dezer door den Minister van Binnenl. zaken tot eene algemeene vergadering te 's Hage zijn bijeengeroepen.

— Naar men veneemt, heeft Z.Exc. de Minister van Binn. Zaken aan de heeren *P. J. L. Eekhout c.s.* te Smilde, in dispositie op hun verzoek, dat bij de concessie voor de uitvoering van een gedeelte der vroeger ontworpene Drentsche Kanalisatie, aan de zich daarvoor opgedaan hebbende onderneming de verpligting mogt worden opgelegd tot het maken van een scheepvaartkanaal uit de te verlengen Hoogeveensche vaart naar de Drentsche Hoofdvaart, te kennen gegeven, dat aan hun verzoek niet is kunnen worden voldaan, doch dat aan de concessionarissen de verpligting is opgelegd, om de voorschrevene waterleiding naar en tot in de Beilervaart in een scheepvaartkanaal te veranderen, zoodra aan een kanaal van Assen naar Groningen de hand mogt kunnen worden gelegd.

— Men verzekert, dat de Tweede Kamer waarschijnlijk 14 dagen na Paschen hare werkzaamheden zal hervatten.

— Men wil weten, dat het ontwerp van Provinciale wet door den Min. van binn. zaken in gereedheid is gebragt.

* *Smilde* 16 *Maart.* Gister middag beviel alhier binnen den tijd van een uur, en zonder verloskundige hulp ('t was niet doenlijk voor den doctor om zoo schielijk te komen), zeer voorspoedig van drielingen, 2 jongens en 1 meisje, fiksche welgeschapene kinderen, *Zwaantje Boer*, echtgenoote van *Pieter Jochems Grit*, arbeider te dezer gemeente.

Kraamvrouw en kleinen bevinden zich zeer wel maar in de meest behoeftige omstandigheden, en bieden daardoor eene schoone gelegenheid aan om wel te doen. En wie zou niet gaarne iets mededeelen ter hulpe dezer arme, zeer arme drielingen?

Wij durven dan ook verwachten, dat de gegoede ingezetenen der gemeente hun liefderijk de milde hand zullen toereiken, en achten daarom elke aansporing tot weldadigheid in dezen overbodig; anders zouden wij voor de onnoozele hulpbehoevende kindertjes uit *Nieuwlands* schoon gedicht aan allen zeggen.

o, Gij! die u gezegend ziet,
Met overvloed van aardsche goed'ren;
Gedenk aan uwe arme broed'ren,
Die Jezus in zijn plaats hier liet:
Die d' armen weldoet, leent den Heere!

* *Meppel* 18 *Maart.* Eergister avond te half zes ure had alhier een droevig ongeluk plaats. Het dienstmeisje van den Heer *J. Moraal*, eene wees van 19 jaar en *P. Smelt* geheten, had het ongeluk, door de gladheid van den wal in het Wetering-diep te vallen. Niettegenstaande de spoedigste redding en de dadelijk aangebragte geneeskundige hulp, moest men haar levenloos aan hare broeders en zusters overgeven.

REDE, *door den heer* van Randwijck *in de Tweede Kamer der Staten-Gen. gehouden, bij gelegenheid van de behandeling van een verzoekschrift van Schippers te Hoogeveen, houdende klagten over te hoog patent.*

Mijne Heeren! Ik heb het woord gevraagd, om voor te stellen, dat de onderwerpelijke verzoekschriften niet slechts ter griffie worden gedeponeerd, zoo als de Commissie heeft voorgesteld, maar daarenboven bij afschrift toegezonden aan den Minister van Financiën. In den regel ben ik geen voorstander van het veelvuldig verzenden van verzoekschriften aan de Ministers; immers, wanneer dit te dikwijls geschiedt, verliest het daartoe strekkend besluit der Kamer alle waarde of gewigt; maar er doet zich ten opzigte van de onderwerpelijke verzoekschriften deze bijzonderheid op, dat dezelve bezwaren inhouden tegen eene wet, tegen een middel, dat in beginsel door de Regering wordt afgekeurd. Indien mijn geheugen getrouw is, dan heeft de Minister van Financiën bij de verdediging van de Wet, houdende vaststelling der middelen ter dekking der Staatsuitgaven voor 1850, onbewimpeld verklaard, dat hij het middel van patent in beginsel afkeurde, en heeft Zijne Exc. ook de redenen opgegeven, op welke die afkeuring rustte. Ik heb thans niet te onderzoeken, of deze veroordeeling van een middel, hetwelk men zelf erkent niet te kunnen ontberen, al of niet gegrond, al of niet voorzigtig geweest zij; maar ik herinner alleen het feit, om daaruit de gevolgtrekking af te leiden, dat een Gouvernement, hetwelk een middel in beginsel afkeurt, de gelegenheid gretig zal aangrijpen, om, ingeval van gegronde klagt over ongelijkmatige toepassing van dit reeds veroordeelde middel, maatregelen tot herstel van die ongelijkmatigheid te nemen of voor te dragen. Dit nu is het geval met het onderwerp der verzoekschriften, waarvan thans de rede is. Adressanten beklagen zich onder anderen hierover, dat het patent van schepen voor den vervoer van Turf, een nationaal product, staat tot het patent van schepen voor den vervoer van steenkolen, een uitheemsch product, als 60 tot 36, en ik wensch door het renvooi aan den Minister te bevorderen, dat dit bezwaar onderzocht en uit den weg geruimd worde.

Dat in het belang van landbouw en landontginning de vervoer van turf zooveel mogelijk behoort aangemoedigd te worden, zal voor U Mijne Heeren wel geen betoog behoeven, en op een tijdstip dat, zoo als blijkt uit de aanhangige scheepvaartswetten, de Regering van oordeel is, dat de Schatkist zich aanzienlijke geldelijke offers kan getroosten in het belang van den grooten handel en scheepvaart, zal het wel geen onbescheiden wensch geacht worden te zijn, dat in het belang van den binnenlandschen of kleinen handel en scheepvaart, de schatkist zich het betrekkelijk geringe offer getrooste, hetwelk hierin bestaan zoude, dat het patentregt van de turfschepen werd terug gebragt van 60 op 36 cents per ton.

't Postwezen in Drenthe.

Wordt in de *Drentsche Courant* van 1 dezer, door een ingezeten van het Zuid Oostelijk deel der provincie, gewezen op de verbetering, welke het postwezen in dien hoek van Drenthe erlangen kon, zonder eenige noemenswaardige vermeerdering van kosten, daar de provinciale voetboden alsdan overbodig zouden zijn, ook wij meenen te gelijk op *bezuiniging* en *meerder gerijf* voor de ingezetenen te kunnen wijzen, welke te verkrijgen zijn in het Noord-Westelijk deel. In dat gedeelte toch zijn slechts drie gemeenten niet in 't bezit eener dagelijksche correspondentie, nml. Norg, Roden en Peize; alle drie zouden op een betrekkelijk korten afstand de stukken en brieven dagelijks kunnen doen afhalen, en wel Norg van de Norgervaart, waar de bode op Veenhuizen dagelijks passeert. Peize zou dezelve van Eelde en Roden van Peize kunnen doen afhalen; daartegen kon de derde provinciale voetbode vervallen, die dan geheel overtollig was.

Een inwoner uit het Noord-Westen van Drenthe.

Drenthe's Opper-Rabbinaat.

Met bevreemding ontwaren wij uit eenige artikelen, nu en dan in dit geacht blad geplaatst, dat het verschil van gevoelen over het door de Israëlitische gemeente te Meppel gedaan verzoek, om tot eene hoofdkerk verheven te worden, waaruit alsdan de verheffing van Drenthe tot een afzonderlijk rabbinaal ressort moet volgen, in eenen strijd is ontaard, die steeds sterker, vinniger, heviger wordt, en een hatelijk aanzien verkrijgt. Deze ziet in de inwilliging van dit verzoek eene radicale verbetering van den toestand der Israëliten in deze Provincie, eene algeheele hervorming in de kerkelijke behoeften en belangen, een *non plus ultra* van godsdienstige beschaving en godsdienstigen vooruitgang. Die acht deze inwilliging zoowel voor de religieuse als finantieële belangen gevaarlijk, en ontkent uit dien hoofde de behoefte aan een afzonderlijk en zelfstandig ressort. Gene ziet in den Eerw. Heer Rabbijn te Meppel een uitstekend redenaar, een man, in alle deelen geschikt voor de vele en dure pligten, welke aan het ambt van geestelijk opperhoofd verbonden zijn, terwijl een ander oordeelt, dat Zijn Wel Eerw. niet op de hoogte des tijds staat en dus niet bekwaam is voor de pligten, welke de beschaving dezer eeuw van eenen Opperrabbijn vordert. Deze verheft hem tot de wolken, gene vindt de keus van eenen Seminarist onberaden, onverstandig, ondoelmatig. Beide uitersten zijn der zaak, welke men wil voorstaan, schadelijk, vermits aan de eene zijde te veel wordt gehoopt, verwacht en beloofd, terwijl aan den anderen kant verworpen, en wel uit onberadenheid, uit heethoofdigheid verworpen wordt, wat, den tegenwoordigen toestand der Israëliten in Nederland in aanmerking genomen, zeer aannemelijk is en gewenschte vruchten kan dragen. De questie voor alsnog in het midden latende, bepalen wij ons tot de vraag: Is het Opperrabbinaat, zoo als het thans bestaat, noodzakelijk en nuttig? en wij moeten hierop een ontkennend antwoord laten volgen. Wat toch doen de Opperrabbijnen in den tegenwoordigen tijd; welke zijn hunne werkzaamheden? Zij verdiepen zich in de oplossing van vragen, welken den Sophisten, ten tijde van *Socrates*, niet onwaardig geweest zouden zijn; zij onderzoeken en vorschen zaken en moeijelijke problema's na, welke het eigenlijke wezen der Godsvereering niet in het minste raken; zij prediken (men houde in het oog, dat wij *in het algemeen* spreken) over onderwerpen, waarbij alle toehoorders, de geleerden uitgezonderd, weinig of geen belang hebben, en in eene taal, die een afschuwelijk mengsel is van bedorven Hoogduitsch, Hebreeuwsch en soms Fransch, eene taal, nog erger dan het zoogenaamde patois; zij ijveren met kracht en magt voor de stiptelijke uitvoering

van alle, soms belagchelijke ceremoniën, en laten de hoofdzaak der Godsdient LIEFDE, liefde tot het Opperwezen, liefde tot den natuurgenoot, liefde tot zich zelven, geheel onbehandeld, onaangeroerd. Wij hebben (en die willen wij niet ontkennen) mannen, die aan de *ware* pligten van hun ambt voldoen; wier leerredenen overvloeijen van zedelijke vermaningen, in rethorische schoonheden gehuld; die met onbezweken ijver de belangen van de Godsdienstige opvoeding der jeugd ter harte nemen; die met liefderijke bereidwilligheid den kranken van ligchaam en ziel stoffelijke hulp en geestelijke troost toedienen; die met onomkoopbare trouw voor de welvaart hunner gemeente blijven zorgen; doch *hunne* gemeente alleen geniet deze weldaden, deze zorgen, deze diensten; *hunne* gemeente alleen ondervindt den weldadigen invloed, welke eene trouwhartige vervulling der *ware* Rabbijns-pligten onvermijdelijk uitoefent; *hunne* gemeente alleen gaat in Godsvrucht en zedelijkheid vooruit, terwijl de *ressorterende* gemeenten slechts enkele malen door den Rabbijn bezocht, van deze weldaden verstoken zijn en blijven. Gesteld, dat in Rotterdam de schoonste predicatie gehouden wordt, welke ooit in ons vaderland is gehouden; dan vragen wij: welk nut trekken Hellevoetsluis, Vlaardingen, Maassluis en andere gemeenten uit dezelve?

Gesteld, dat de Rabbijn te Meppel een redenaar is als *Mirabeau*, als *Pitt*, als *van der Palm*, dan vragen wij nog: wordt hij te Assen, te Hoogeveen, te Coevorden of elders gelijktijdig gehoord?

Gesteld, dat hij een geestelijk opperhoofd in de schoonste beteekenis des woords is (en hieraan twijfelen wij niet), dan zal Meppel de vruchten plukken van hetgeen de andere gemeenten hebben helpen zaaijen; dan zal deze stad alleen de godsdienstige zorgen des Rabbijns genieten, welke toch niet per post, per koerier of per telegraaf naar de andere gemeenten kunnen worden overgebragt.

Neen! Iedere gemeente hebbe eenen geestelijken herder, die, al is hij niet als Rabbijn gegradueerd, door hare leden geschikt wordt beschouwd, de geestelijke belangen derzelve waar te nemen. Iedere gemeente hebbe eenen prediker, die haar de waarheden der godsdienst in onze schoone en rijke moedertaal verkondigt. Iedere gemeente zorge en ijvere, dat de Regering deze predikers door eenige geldelijke bijdrage ondersteune en de thans reeds zware lasten der leeken helpe verligten. Alsdan moesten alle deze predikers onder het toezigt eener Rabbinale commissie staan, die voor de goede orde en leiding moest zorg dragen. Om tot eene zoodanige inrigting te geraken, moet het geheele zamenstel der Israëlitische kerk worden hervormd en veranderd. Daartoe noodigen wij allen uit, die doordrongen zijn van dit ons gevoelen; daartoe werke ieder mede, die het welmeent met de belangen van het eenige overgeblevene volk der oudheid. Men twiste niet langer over de doelmatigheid of ondoelmatigheid van de keuze eens Rabbijns te Meppel, maar betooge het nutteloze van de Opperrabbinaten in het algemeen, en trachte dit de Regering onder het oog te brengen.

H.... Maart 1850. X. IJ. Z.

Hollandsche Veld.

Onder hartelijke dankbetuiging is bij den ondergeteekende ontvangen, voor den aanbouw van kerk en pastorij in 't Hollandsche Veld, postmerk Leeuwarden, letters A.Y.K., een coupon Werkel. Schuld 2½ pct. n°. 167197 groot *f* 12,37½.

In biddend opzien tot God en in 't vertrouwen op Zijn verdere hulp blijven wij deze hoogstgewigtige zaak verder dringend aanbevelen.

Medechristenen! 't Is nog om een kleine drie duizend guldens te doen. In Godsnaam! stelt ons niet te leur en beschaamt ons niet in onze verwachting omtrent uwe belangstelling in 't waarachtig heil der menschheid.

Andermaal verzoeken wij H.H. Redacteurs en Uitgevers van dagbladen al ware het slechts dit artikel optenemen.

Dwingelo, 14 *Maart* 1850. v. SCHAICK.

Erratum.

In 't stuk *Postwezen*, in de courant van 15 dezer, is in de route voor de Postkar van Assen op Coevorden abusivelijk opgenomen *Steen* in plaats van *Oosterhesselen*; 't moet zijn over Beilen, Westerbork, Zweelo, Oosterhesselen en Dalen.

De Provinciale Commissie van Onderwijs in Drenthe zal hare voorjaars-vergadering houden op dingsdag en woensdag den 9 en 10 April aanstaande. Zij, die zich dan willen laten examineren, moeten hunne geboorte-akten en getuigschriften van goed gedrag, en, die den derden rang vragen, bovendien voldoende bewijzen, dat zij gedurende het laatste jaar in eene welingerigte school praktisch onderwijs hebben gegeven, acht dagen vóór dien tijd bij den School-opziener van hun district inzenden: terwijl zij zich des dingsdags den 9 namiddags te vijf uur aan het gijmnasium te Assen moeten laten vinden.

H. DOORENBOS, *Secretaris*.

Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen zoon *J. J. Kniphorst*, geliefde echtgenoot van

Assen, 11 *Maart* 1850. J. A. WILLINGE GRATAMA.

Eenige kennisgeving.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

Provincie Drenthe.

AANBESTEDING.

Op maandag den achtsten April 1800 vijftig zal, onder nadere approbatie, door den Gouverneur der Provincie *Drenthe*, of bij deszelfs absentie door een der Leden van Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Ingenieur van den Waterstaat, belast met de dienst van Hoofd-Ingenieur in de Provincie Drenthe, aan het locaal van het Gouvernement te Assen worden aanbesteed:

HET MAKEN VAN EENIGE VERNIEUWINGS-WERKEN IN HET HUIS VAN ARREST EN JUSTITIE TE ASSEN.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek der bovengemelde aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Justitie en aan dat van het Gouverement der Provincie Drenthe, te Assen, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij den Ingenieur *Brunings* en den Adspirant-Ingenieur *Mazel*, beide te Assen.

De Gouverneur voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

Jan Kiers en de weduwe *Harm Roelofs Bakker*, zijn voornemens, op zaturdag den 23 Maart 1850, des avonds te 6 ure, in het Logement van den Heer *Joh. Wind*, te Smilde, publiek te veilen: twee **HUIZEN** met **HOFGRONDEN**, staande en gelegen aan de Hoofdvaart en Straatweg te Smilde, benevens onderscheiden Kampen **LANDS**, ook te Smilde gelegen en grootendeels bij *Jan Kiers* in gebruik.

Assen, 18 *Maart* 1850. H. H. VAN LIER.

De ondergeteekende **Steenhouwer** te Assen, maakt aan zijne geëerde Stad- en Gewestgenooten bekend, dat hij zich sedert Maart des vorigen jaars als zoodanig heeft gevestigd ter dezer Stede, verzoekt een ieders gunst en recommandatie. Zullende hij door eene prompte en civile bediening zich die gunst trachten waardig te maken. JOH. STUVEL,

Assen, 18 *Maart* 1850. *Mr. Steenhouwer.*

Aangiften van den Burgerlijken Stand.

ASSEN. 8 — 15 *Maart*. geb. 2 M. 2 V. g.; geh. 0; overl. 1 M. 1 V. g.

MEPPEL. 8 — 15 *Maart*. geb. 5 M. 2 V. g.; ondert. 1 paar; geh. 1 paar; overl. 1 V. g.

COEVORDEN. 9 — 16 *Maart*. geb. 1 M. 1 V. g.; geh. 0; overl. 1 M. g.

HOOGEVEEN. 8 — 14 *Maart*. geb. 4 M. g.; ondert. 2 paar; overl. 3 M. 3 V. g.

SMILDE. 10 — 17 *Maart*. geb. 6 M. 2 V. g.; geh. 1 paar; overl. 2 V. g.

Meppel, 14 *Maart*. Rogge *f* 3.50 a *f* 4.10 Boekweit *f* 4.00 a *f* 4.75. Boter 1½ ned. pond *f* 0.85 a *f* 1.00. Boter ⅛ vat *f* 11.50 a *f* 12.50. Broodzett: 6 ned. p. *f* 0.35.

Groningen, 15 *Maart*. Tarwe *f* 6.65 a *f* 4.60. Rogge *f* 3.80; nieuwe *f* 3.20 a *f* 3.80. Boekweit zand *f* 3.60 a *f* 4.05, veen *f* 3.65 a *f* 3.95. Garst *f* 2.45 a *f* 2.75, nieuwe zomer *f* 2.45 a *f* 2.70, knobbe *f* 2.80 a *f* 3.00. Dikke haver *f* 1.85 a *f* 2.55. Voerhaver *f* 1.70 a *f* 2.05. Paardeboonen *f* 2.25 a *f* 3.50 Koolzaad *f* 9.50 a *f* 11.00. Gort grove *f* 4.75 a *f* 5.20, parel 100 ned. pond *f* 7.50 a *f* 8.40. Boter ¼ vat gras *f* 17 a *f* 20.

Zwol, 15 *Maart*. Tarwe *f* 7.50 a *f* 7.00. Rogge *f* 4.75 a *f* 3.75 Boekweit *f* 4.75 a *f* 3.75. Garst *f* 4.00 a *f* „ „ Aardappelen *f* 1.65 a *f* 1.20. Boter ned. pond *f* 0.75 a *f* 0.60. Boter ⅛ ton *f* 15.50 a *f* 14.00.

Amsterdam, 16 *Maart*. Werk. Sch. 2½ pct 55 a 55⅛; dito 3 pct 64¾ a 65; Werk. Sch. 4 pct 84¾ a 85; Handelm. 4½ pct „ a „

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.